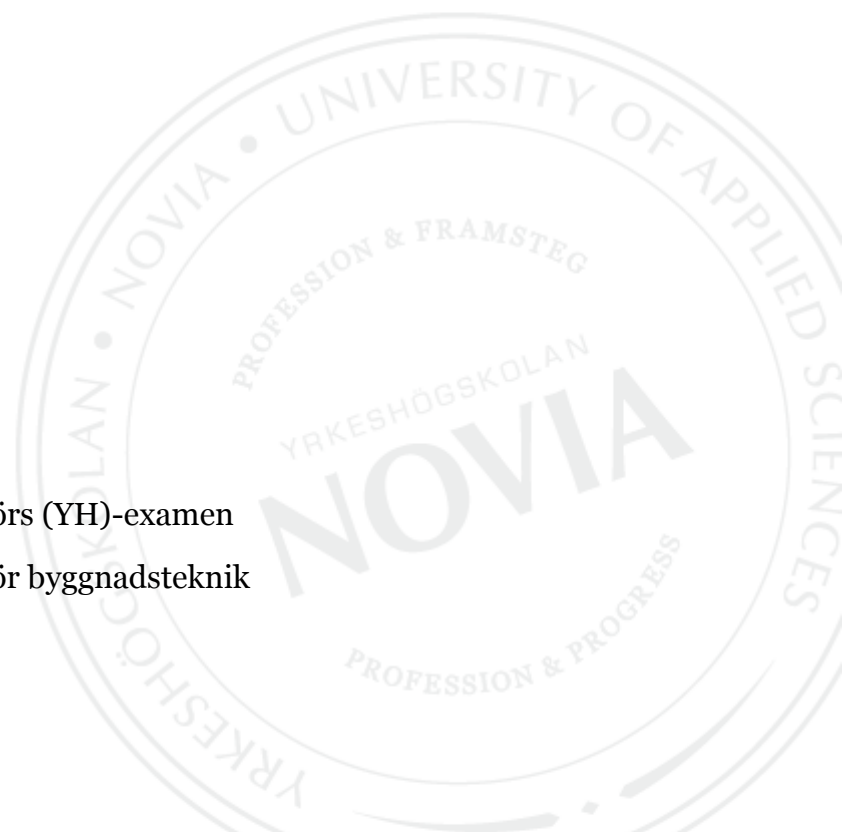

Företagsanpassat verksamhetsprogram för arbetarskyddet

Marcus Granqvist

Examensarbete för ingenjör (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för byggnadsteknik
Vasa 2016

EXAMENSARBETE

Författare: Marcus Granqvist
Utbildningsprogram och ort: Byggnadsteknik, Vasa
Inriktningsalternativ: Byggnadsproduktion
Handledare: Stefan Pellfolk
Jarmo Suhila

Titel: *Företagsanpassat verksamhetsprogram för arbetarskyddet*

Datum: 5.4.2016

Sidantal: 35

Bilagor: 5

Abstrakt

Detta examensarbete är ett beställningsarbete gjort åt Oy Rakennuspalvelu G.West Byggtjänst Ab och är en anpassning av företagets verksamhetsprogram för arbetarskyddet. Detta examensarbete baseras främst på lagtexter men även litteraturstudier gällande arbetssäkerhet. Målet med examensarbetet är att framställa ett verksamhetsprogram som skall vara både lättanvänt, lättförstått och funktionellt. Examensarbetet grundas på det verksamhetsprogram företaget tidigare använt, men har gjorts om och anpassats till företagets nuvarande verksamhet. Syftet är att med hjälp av verksamhetsprogrammet kunna utveckla ett bättre och säkrare arbetarskydd åt företaget.

Detta har resulterat i en bilaga över företagets verksamhetsprogram där det framkommer hur företaget skall sköta sin arbetarskyddsverksamhet. Även andra bilagor har gjorts som är viktiga delar av verksamhetsprogrammet, såsom arbetarskyddsplaneringen för nya arbetsplatser och utvecklingen av företagets arbetarskyddsverksamhet. Examensarbetet kan även användas som en stödmanual där företaget hittar väsentlig information för att nå en god arbetarskyddsverksamhet, samt hänvisningar till var man kan hitta ytterligare information inom området.

Språk: svenska

Nyckelord: arbetssäkerhet, verksamhetsprogram

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Marcus Granqvist
Koulutusohjelma ja paikkakunta: Rakennustekniikka, Vaasa
Suuntautumisvaihtoehto: Rakennustuotanto
Ohjaajat: Stefan Pellfolk
Jarmo Suhila

Nimike: *Yritykselle sovitettu työsuojelun toimintaohjelma*

Päivämäärä: 5.4.2016

Sivumäärä: 35

Liitteet: 5

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on tehty Oy Rakennuspalvelu G.west Byggtjänst Ab:lle. Työn sisältö on yritykselle sovitettu työsuojelun toimintaohjelma. Tämä opinnäytetyö perustuu pääasiassa lakiteksteihin, mutta myös työturvallisuuden kirjallisuustutkimuksiin. Opinnäytetyön tavoite on ollut tehdä helppokäyttöinen ja toimiva toimintaohjelma. Opinnäytetyö perustuu yrityksen vanhaan toimintaohjelmaan mutta se on nyt päivitetty ja sovitettu yrityksen nykyiseen toimintaan. Toimintaohjelman tarkoitus on kehittää yritykselle parempi ja turvallisempi työsuojelu.

Tämä on johtanut yrityksen toimintaohjelman liitteeseen, jossa ilmenee miten yrityksen pitäisi hoitaa työsuojelutoimintansa. On tehty myös muita liitteitä, jotka ovat tärkeitä työsuojeluohjelmassa, kuten uusien rakennustyöpaikkojen työsuojelun suunnittelu ja yrityksen työsuojelutoiminnan kehitys. Tämä opinnäytetyö voi toimia ohjekirjana, mistä yritys voi löytää oleellista tietoa hyvästä työsuojelutoiminnasta, sekä viittauksia mistä löytää enemmän tietoa työsuojelutoiminnasta.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: työturvallisuus, toimintaohjelma

BACHELOR'S THESIS

Author: Marcus Granqvist
Degree Programme: Construction Engineering, Vaasa
Specialization: Building production
Supervisors: Stefan Pellfolk
Jarmo Suhila

Title: *Company Fitted Activity Program for Work Safety*

Date: 5.4.2016

Number of pages: 35

Appendices: 5

Abstract

This Bachelor's Thesis has been made for Oy Rakennuspalvelu G.West Byggitänst Ab. The thesis is an adaptation of the activity program for work safety and it's based on law and literature about work safety. The aim is to create both user-friendly functional activity program. The thesis is an update of the company's previous activity program and its purpose is to develop the safety for the company by using the program.

The result of the thesis is an appendix of the activity program, including worksafety instructions for the company. Furthermore, other relevant appendices of the activity program were conducted, for example work safety planning of new workplaces and program developing for work safety activity. The thesis can also be used as a manual providing direct information and also further references where to find more information about work safety.

Language: swedish

Key words: work safety, activity program

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Uppdragsgivare.....	1
1.2	Bakgrund	1
1.3	Mål och syfte.....	1
2	Beskrivning av verksamhetsprogram för arbetarskydd och dess uppbyggnad.....	2
3	Riskmanagement – en viktig del för ett gott arbetarskydd	3
3.1	Planering.....	4
3.2	Identifiering.....	5
3.3	Bedömning av riskernas betydelse	5
3.4	Förverkligande av åtgärder	7
3.5	Uppföljning och dokumentering.....	7
4	Skriftliga säkerhetsplaner för en byggarbetsplats	7
4.1	Byggherrens skyldigheter	7
4.2	Huvudentreprenörens skyldigheter	8
4.2.1	Förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheterna	10
4.2.2	Skriftlig områdesplan.....	10
5	Arbetarskyddets samverkan och samarbete.....	11
5.1	Arbetarskyddschef.....	11
5.2	Arbetarskyddsfullmäktige	12
5.3	Arbetarskyddskommission	13
5.4	Företagshälsovård	14
6	Allmänt om arbetsförhållanden på byggarbetsplats	15
6.1	Allmänna ordningen.....	15
6.2	Orenligheter i arbetsluften samt ventilation på arbetsplatsen	15
6.3	Hälssofarliga kemikalier	16
6.3.1	Asbest.....	17
6.3.2	PCB	17
6.3.3	Kreosit.....	18
7	Belastning i arbetet.....	18
7.1	Fysisk belastning	19
7.1.1	Arbetsställningar	19
7.1.2	Manuella lyft.....	19
7.1.3	Bildskärmsarbete	19
7.1.4	Pauser.....	20
7.1.5	Temperatur	20
7.1.6	Ljutförhållanden	20

7.2	Psykosocial belastning	21
7.2.1	Arbetsgemenskap	21
7.2.2	Risk för våld	21
7.2.3	Trakasserier	22
7.2.4	Ensamarbete	22
7.2.5	Nattarbete	23
7.2.6	Arbetsrelaterad stress	23
8	Maskiner, apparatur och utrustning	23
8.1	Inspektioner	23
8.1.1	Ibrukttagande inspektioner	24
8.1.2	Underhålls inspektioner	25
8.2	Personlig skyddsutrustning	25
8.3	Första hjälp - beredskap, samt utrustning	26
8.3.1	Förebyggande verksamhet till första hjälp på arbetsplatsen	26
8.4	Brandsäkerheten på arbetsplatsen och behövlig utrustning	26
8.4.1	Heta arbeten på arbetsplatsen	27
8.4.2	Förebyggande verksamhet av brandsäkerheten på arbetsplatsen	27
8.5	Arbetsplatsbelysning	28
8.6	Elledningar och -anordningar	28
9	Inskolning	29
9.1	Inskolning på arbetsplats	29
9.2	Inskolning för unga arbetstagare	29
10	Utveckling av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet	30
11	Resultat	30
12	Slutdiskussion	31
13	Källförteckning	33

Bilageförteckning

Bilaga 1: Verksamhetsprogram för arbetarskyddet

Bilaga 2: Byggarbetsplatsens riskbedömning

Bilaga 3: Checklista för arbetarskydd vid ibrukttagande av ny arbetsplats

Bilaga 4: Checklista över skriftliga säkerhetsplaner för arbetarskyddet

Bilaga 5: Utvecklingsprogram för arbetarskyddet

1 Inledning

I detta inledande kapitel av examensarbetet redogör jag för hur examensarbetet uppstått, vem som är beställare, och vilka mål jag vill uppnå med examensarbetet.

1.1 Uppdragsgivare

Företaget Oy Rakennuspalvelu G.West Byggtjänst Ab är ett byggnadsföretag som värkar i Vasa med omnejd. Företagets VD är Gustav West som även grundade företaget 1998. Vid grundandet var man sex anställda, och i dagens läge är man ca 25. År 2014 hade företaget en omsättning på ca 3,57 miljoner euro. Företaget har två dotter bolag, Wasa bygg & rakennus yhtiöt och SF-bygg.

Företaget utför det mesta inom byggnadsbranschen, allt från saneringsarbeten till nybyggnation men har under en längre tid varit specialiserat inom industribyggande, industrisanering, reparationsarbeten, affärs- och kontorsbyggande.¹

1.2 Bakgrund

Jag utförde min företagsförlagda utbildning hos företaget och fick redan vid arbetsintervjun veta att det skulle finnas möjlighet för mig att göra mitt examensarbete åt företaget. Något ämne nämndes inte då men under sommaren hörde jag mig för om något passande ämne och efter en viss betänketid kom det fram att man ville ha något som gällde arbetssäkerheten för företaget. Det första förslaget gällde riskkartläggning och hantering för ett projekts alla delområden och efter några möten i samråd med en del av företagets ledning kom vi fram till att jag skulle utveckla verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet och samtidigt göra det företagsanpassat.²

1.3 Mål och syfte

Målet med detta examensarbete är att ge kunskap till företaget gällande arbetssäkerheten. Att framställa sådana riskbedömningsblanketter, och checklistor som skall användas redan i planeringsskedet av ett nytt byggnadsprojekt och som skall främja arbetssäkerheten under hela projektets gång. Syftet med examensarbetet är att kunna tillämpa

¹ Intervju med Gustav West, Byggtjänst G.West, 1.4.2016

² Möten med Jarmo Suhila och Leif Öst, Byggtjänst G.West, hösten 2015

verksamhetsprogrammet som ett ledningsverktyg för att uppnå ett bättre arbetarskydd för de byggnadsprojekt som företaget utför.

Utformningen av verksamhetsprogrammet har gjorts på ett sådant sätt som skall vara anpassat för ett byggföretag som utför byggprojekt på flera olika ställen samtidigt. Examensarbetet baserar sig främst på lagtexter och förordningar men även litteraturstudier gällande arbets säkerheten. De bilagor som framställts är uppdateringar på modeller som företaget redan använt sig av men även helt nya framställda dokument enligt beställarens önskemål.

Problematiken med detta examensarbete eftersom arbets säkerheten är ett väldigt brett område har varit att veta vad som är mest väsentligt för företagets del, vad man skall ta med och vad man skall lämna bort. Beställaren har till viss del sagt vad de vill ha med men för att få någon bredd på det hela har jag via min handledare, egna erfarenheter samt genom att studera andra verksamhetsprogram för arbetarskyddet lyckats avgränsa och sammanställa ett företagsanpassat verksamhetsprogram för arbetarskyddet som skall gynna företaget i både planeringsskedet och under byggnadstiden på ett projekt.

2 Beskrivning av verksamhetsprogram för arbetarskydd och dess uppbyggnad

Ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet är en lagstadgad handling vilket innebär att varje enskild företagare är skyldiga att utföra ett sådant enligt den verksamhet företaget bedriver. Verksamhetsprogrammet skall innehålla sådant material som förbättrar och utvecklar arbetsplatsens förhållanden.³ Tanken med verksamhetsprogrammet är att det skall fungera som ett verktyg för att leda företaget till att få en säkrare arbetsmiljö för personalen.⁴

Förslagsvis har arbetarskyddsförvaltningen listat vad som skall finnas med i ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet:

- *en beskrivning av arbetsmiljön och dess utvecklingsbehov*
- *information om arbetsgivarens och arbetstagarnas arbetarskyddsuppgifter och hur ansvaret är fördelat*

³ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §9

⁴ Arbetarskyddscentralen TTK, *Arbets säkerhet och arbets hälsa på arbetsplatsen*, 2010 s.14

- *en presentation av arbetarskyddsorganisationen (t.ex. personer som ingår i den och deras uppgifter)*
- *en presentation av företagshälsovården och dess uppgifter inom arbetarskyddsverksamheten*
- *en beskrivning av hur arbetarskyddsfrågor beaktas i den dagliga verksamheten på arbetsplatsen, till exempel hur man har organiserat*
 - *den fortgående observationen av arbetsförhållandena, arbetsmetoderna och läget på arbetsplatsen*
 - *introduktionen i arbetarskyddsfrågor och arbetshandledningen*
 - *undersökningen av arbetsolyckor, yrkessjukdomar och tillbud*
 - *kopplingen av arbetarskyddsperspektivet till anskaffningar (maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning, kemikalier)*
 - *beaktandet av arbetarskyddet vid omställningar (t.ex. nya arbetslokaler och ändringar i arbetsförhållandena eller -metoderna)*
- *informationen om arbetsgivarens säkerhetsanvisningar (t.ex. bruksanvisningar för farliga maskiner och anvisningar för våld, nattarbete och ensamarbete)*
- *utredningen om organiseringen av verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan.⁵*

3 Riskmanagement – en viktig del för ett gott arbetarskydd

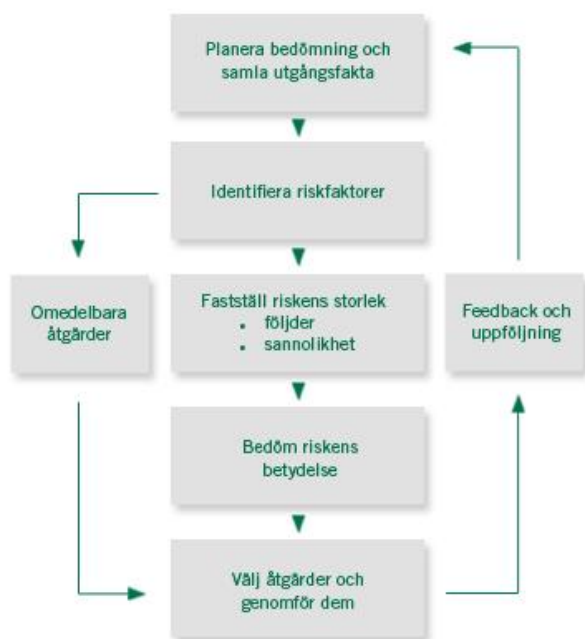
För ett framgångsrikt arbetarskydd krävs att man hela tiden strävar efter att upprätthålla säkra arbetsförhållanden på arbetsplatsen. Säkerhetens mål nivå kan exempelvis skrivas in i verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet så man vet vad man strävar efter. För att detta skall lyckas måste man systematiskt utföra riskbedömningar. Syftet med en riskbedömning är att kartlägga de risker som finns på arbetsplatsen, identifiera hur stor fara riskerna medför, vidta åtgärder för att minimera riskernas betydelse eller i bästa fall även eliminera riskerna.⁶ Enligt lagen skall på en byggarbetsplats utföras underhållsbesiktningar (riskbedömningar) minst en gång per vecka och detta skall göras av den person som är utsedd av arbetsgivaren att fungera som ansvarig ledare på arbetsplatsen, eller en sådan person som är utsedd av den ansvariga ledaren att sköta uppgiften. Arbetarskyddsfullmäktigen skall även ges möjlighet att närvara vid besiktningen.⁷

⁵ Verksamhetsprogram för arbetarskyddet. Arbetarskyddsförvaltningen (28.9.2015)

⁶ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.25)

⁷ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205

Nedan finns en figur som beskriver riskmanagementens uppbyggnad.

Figur 1. Riskmanagementens uppbyggnad⁸

3.1 Planering

När man planerar hur man skall börja utföra riskbedömningarna kan man ta stöd av t.ex. tidigare riskbedömningar. Även arbetsplatsutredningen som är en lagstadgad uppgift åt företagshälsovården att utföra där man kartlagt de hälsorisker som arbetet medför kan användas som ett stöd för riskbedömningen. Att dela upp arbetsplatsen i olika avgränsningsområden och dela in faromomenten i lämpliga bedömningsobjekt är även bra metoder så att man får en bättre helhet över arbetsplatsens riskbedömning, och gör man detta på ett systematiskt sätt varje gång man utför riskbedömningen blir resultaten av riskbedömningarna mera korrekta och man kan enkelt följa upp den aktuella säkerhetsnivån på arbetsplatsen.⁹

⁸ Utredning och bedömning av arbetsrisker, www.fennia.fi

⁹ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.26)

3.2 Identifiering

Identifieringen av riskerna på arbetsplatsen är en del av riskbedömningen och det är i detta skede man lägger grunden för hur säkerhetsnivån kommer att se ut på arbetsplatsen. Vid en riskbedömning skall åtminstone följande delar granskas:

- Fysiska och psykiska belastningen
- Maskinsäkerheten
- Exponeringen gällande kemiska, biologiska och fysiska faror
- Användningen av personlig skyddsutrustning och övriga hjälpmedel
- Personalutrymmen
- Faktorer som kan äventyra hälsa och säkerhet i arbetsmiljön.¹⁰

3.3 Bedömning av riskernas betydelse

Det är arbetsgivarens skyldighet att bedöma farlighetsgraden för de identifierade riskerna. Arbetsgivaren skall eliminera olägenheterna och om detta inte är möjligt skall riskerna minimeras till en sådan nivå att de inte medför en direkt hälsorisk för arbetstagarna.¹¹ För att kunna bedöma hur stor riskernas fara är måste man kunna jämföra riskernas betydelse med varandra och tänka i en sådan bana för vad som inverkar på riskernas farlighetsgrad.

Följande aspekter inverkar bl.a. på riskernas storlek:

- Antal personer som utsätts för faran
- Hur medvetna de är om att de utsätts för faran
- Vilka arbetsmetoder som används
- Hur allvarlig risken är för hälsan och arbetsförmågan

Utifrån detta kan man använda sig av en matris för risk klassificering (figur 2) där man på en skala 1-5 placerar in risken i rätt fält för att kunna fastställa hur allvarlig risken är samt hur brådskande åtgärdens tidschema blir.¹²

¹⁰ Utredning. Arbetarskyddsförvaltningen (26.8.2015)

¹¹ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §10

¹² Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.28)

SANNOLIKHET	FÖLJDER		
	Lindriga (a)	Skadliga (b)	Allvarliga (c)
Osannolikt	1 Betydelselös risk	2b Liten risk	3c Måttlig risk
Möjligt	2a Liten risk	3b Måttlig risk	4c Betydande risk
Sannolikt	3a Måttlig risk	4b Betydande risk	5 Oacceptabel risk

Figur 2. Matris för risk klassificering¹³

Efter placerandet av risken i denna matris vet man hur stor betydelse faran utgör och kan börja fundera på åtgärderna för att eliminera riskerna. Är risken inom ruta ett är den obetydlig, är risken inom rutorna två och tre är risken acceptabel och måttlig, finns risken inom rutorna fyra och fem är riskerna betydande och oacceptabla.

Obetydlig

- Direkta åtgärder krävs inte.
- Arbetsförhållandena skall följas upp kontinuerligt

Acceptabel och måttlig

- Se till att arbetstagarna vet vilka arbetsmetoder som är säkra
- Följ upp och säkerställa att risken hålls under kontroll
- Efter behov, förbättra säkerheten genom åtgärder för att minimera risken

Betydande och oacceptabel

- Om risknivån stiger, övervaka förhållandena fortlöpande
- Åtgärder skall utföras för att minimera risken inom tidschema
- Oacceptabel risk=inget arbete får utföras innan riskerna har minimerats.¹⁴

¹³ Utredning av faror och bedömning av riskerna, Arbetarskyddscentralen

¹⁴ Riskbedömning. Arbetarskyddsförvaltningen (24.9.2015)

3.4 Förverkligande av åtgärder

Efter utförd riskbedömning skall enligt lag arbetsgivaren avhjälpa de fel som kan äventyra säkerheten för arbetstagarna.¹⁵ En bra metod för att få tillstånd åtgärdsförslag är att involvera arbetstagarna, de kan ha bra erfarenheter och veta om bra metoder för att sänka risknivån. Samtidigt förbinder sig arbetstagarna att arbeta för en förändring.¹⁶

3.5 Uppföljning och dokumentering

Ifall en arbetsolycka sker skall arbetsgivaren följa upp och reda ut vad som orsakat olyckan och sjukfrånvarofallet inom företaget.¹⁷ Om en svår olycka sker som lett till dödsfall eller svår skada skall arbetsgivaren genast anmäla om detta till arbetarskyddsmyndigheten.¹⁸ Uppföljningen och dokumenteringen är en del av risk managementet där man strävar efter att med hjälp av uppföljningen på förhand kunna förutse uppkomsten av en farlig situation i framtiden som kan komma att äventyra hälsan för de anställda. En tumregel gällande ett bra fungerande arbetarskydd är ”Om man har kontroll över arbetssäkerheten, minskar antalet arbetsolycksfall och sjukfrånvarofall. Samtidigt förbättras arbetsplatsens produktivitet.”¹⁹

4 Skriftliga säkerhetsplaner för en byggarbetsplats

Vid ett byggprojekt är det viktigt med arbetssäkerhet. En god planering förebygger arbetarskyddsverksamheten på alla byggarbetsplatser, därför är det viktigt att klargöra vilka planer som skall utföras samt vems skyldighet det är att göra dessa planer och dokument.

4.1 Byggherrens skyldigheter

Byggherren för ett byggnadsprojekt har också vissa skyldigheter vad gäller arbetarskyddet. Byggherren skall vid varje byggnadsprojekt utse en person som skall fungera som säkerhetskoordinator under projektets gång, denna person skall ha tillräcklig kompetens gällande arbetssäkerheten för projektet. Det betyder att kompetensen kan variera beroende

¹⁵ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §18

¹⁶ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.29)

¹⁷ Riskbedömning. Arbetarskyddsförvaltningen (24.9.2015)

¹⁸ Arbetsgivarens anmälningskyldighet. Företagsfinland Arbets- och näringsministeriet

¹⁹ Riskbedömning. Arbetarskyddsförvaltningen (24.9.2015)

på arbetets art och projektets storlek. Säkerhetskoordinators uppgift är att tillsammans med huvudentreprenören, vara med både i planering och genomförande av arbetssäkerheten under projektet, detta för att säkerställa att säkerheten och hälsan för de som vistas på arbetsplatsen inte äventyras.

Om inte byggherren utser någon huvudentreprenör för ett projekt utan driver det på egen hand är byggherren även skyldig att göra sådant arbete som annars hade varit huvudentreprenörens uppgift.

Byggherren skall vid projektering och planering av byggprojektet se till att arbetarskyddet beaktas även vid arkitekt och byggnadsteknisk planering och det är byggherrens skyldighet att ge planerarna de handlingar som behövs för att kunna planera projektet på ett säkert sätt för de som skall utföra arbetet.

Byggherren skall även framställa ett säkerhetsdokument gällande planering och beredning. I detta dokument skall framkomma eventuella risker och olägenheter som projektet i sin helhet kan medföra. Byggherren skall även framställa bestämmelser gällande säkerheten för själva byggarbetet där det skall framkomma vilka säkerhets mål man strävar efter samt vilka krav byggherren ställer på huvudentreprenören med exempelvis, arbetsplats besiktningar, samarbete, arbetsplatsmöten, personkortsanvändning, framställning av säkerhetsplaner o.s.v. Dessutom skall byggherren framställa anvisningar i skriftlig form gällande tidsplanering, säkerhetsanvisningar vid speciella arbetsmetoder, anskaffning av underentreprenörstjänster, och vilka åtgärder som skall vidtas av arbetsgivaren vid arbetshygieniska mätningar för projektet.

Byggherren skall uppdatera sina dokument om så krävs och samtidigt se till att planerarna och huvudentreprenören får de uppdaterade handlingarna. Byggherren skall även övervaka att dessa säkerhetsanvisningar tillämpas under projektets gång.²⁰

4.2 Huvudentreprenörens skyldigheter

Huvudentreprenören för en arbetsplats skall innan påbörjat byggnadsarbete utföra olika säkerhetsplaner för den nya arbetsplatsen gällande de arbeten och arbetsmetoder som skall tillämpas på arbetsplatsen. Planerna är till för att göra arbetet på arbetsplatsen säkrare och skall göras i skriftlig form, dessutom skall planerna uppdateras när förhållandena på arbetsplatsen ändras. Dessa planer skall även uppvisas åt byggherren för projektet.

²⁰ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 § 5-9

I statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 10§ finns listat vilka delar som man särskilt skall uppmärksamma vid planeringen:

- *arrangemangen på arbetsplatsen samt upprätthållandet av god ordning vid arbetsställena och vid materialhanteringen i olika byggskedan,*
- *sprängnings-, brytnings- och schaktningsarbeten,*
- *jordgrundens bärighet och stödkonstruktioner för schakt,*
- *elektrifieringen och belysningen under byggnadstiden,*
- *arbetsmetoderna,*
- *användningen av maskiner och anordningar,*
- *lyftarbeten och flyttningar,*
- *åtgärder som avser skydd mot fall,*
- *arbets- och stödställningsarbeten,*
- *lagring, lyft och montering av element, formar och andra stora konstruktioner,*
- *eliminering av damm och förebyggandet av dess spridning,*
- *förfarandet vid arbetshygieniska mätningar,*
- *rivningsarbeten,*
- *den faktiska tidsordningen och varaktigheten för olika arbeten och arbetsmoment samt vid ordnandet av samordningen av dem i enlighet med hur byggarbetena framskrider,*
- *samordningen av olika arbeten och arbetsmoment med industriell verksamhet eller annan motsvarande verksamhet som pågår på byggarbetsplatsen eller inom byggarbetets verkningsområde,*
- *rörssystem och elkablar, som förorsakar risker,*
- *behovet av att använda personlig skyddsutrustning och tidpunkten för användningen, samt*
- *åtgärder vid olycksfall och haverier.²¹*

Huvudentreprenören skall bekanta sig med de säkerhetsdokument byggherren uppgjort. Det är huvudentreprenörens skyldighet att göra nödvändiga ändringar i dessa dokument om man märker att det finns brister i dokumenten som kan medföra olika risker för arbetstagarna. Huvudentreprenören skall även göra utredningar gällande arbetsuppgifter, arbetsförhållanden och arbetsmiljön för arbetsplatsen, detta för att främja arbets säkerheten på arbetsplatsen.²²

²¹ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 § 10

²² Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 § 7 & 10

4.2.1 Förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheterna

Inför påbörjandet av en arbetsplats skall huvudentreprenören göra en förhandsanmälan för arbetsplatsen om:

Denna kommer vara längre än en månad, och där det sammanlagt arbetar minst tio arbetstagare. Anmälan skall också göras om arbetsplatsen beräknas vara verksam över 500 dagsverken även fast antalet arbetstagare inte överstiger tio personer.

Förhandsanmälan skall skickas till den arbetarskyddsmyndighet som berör verksamhetsområdet, samt uppvisas åt byggherren. Förhandsanmälningen skall även finnas på byggarbetsplatsen för överseende.²³ Blankett gällande förhandsanmälan hittas bl.a. från länken: www.tyosuojelu.fi/web/sv/om-oss/arendenhantering/blanketter²⁴

4.2.2 Skriftlig områdesplan

Huvudentreprenören skall för byggprojektet utföra en skriftlig områdesplan där man beaktar hur användningen av området kan förverkligas på ett säkert sätt med tanke på organisering och användning av arbetsplatsens område. Finns det risker och olägenheter skall dessa elimineras eller minimeras med tanke på verksamheten. Vid planeringen av byggarbetsplatsens område skall särskilt följande punkter vara i åtanke enligt Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten § 11:

- *kontors-, personal- och lagerutrymmenas antal och läge,*
- *placeringen av lyftkranar, maskiner och anordningar,*
- *placeringen av schakt- och fyllnadsmassor,*
- *placeringen av lastnings-, lossnings- och lagerplatser för byggvaror och byggnadsmaterial,*
- *vid elementbyggande underlagets bärförmåga och stabilitet på lyftplatserna, lyftkranarnas lyftträdier och lyftkapaciteter, så god sikt för kranförarna som möjligt till elementlagret och monteringsobjektet,*
- *trafiken på arbetsplatsen samt dess och den allmänna trafikens anslutningar,*
- *förbindelse-, infarts- och transportleder samt deras underhåll,*
- *ordningen och snyggheten på arbetsplatsen samt placeringen av konstruktioner och anordningar för förebyggande av damm och för dess kontroll,*
- *insamling, förvaring, bortförande och förstörande av avfall samt sådant material som orsakar olägenheter och risker för säkerhet och hälsa,*
- *brandvärn,*
- *avgränsning och ordnande av förvaringsområden, särskilt när farliga material och ämnen som orsakar olägenheter och risker för säkerhet och hälsa hanteras.*²⁵

²³ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §4

²⁴ Blanketter. Arbetarskyddsförvaltningen (1.3.2016)

²⁵ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §11

Denna plan skall presenteras för byggherren och vid framställningen skall även byggherrens säkerhetsdokument beaktas. Planen skall även uppdateras när förhållandena på arbetsplatsen förändras.²⁶ Vid stora byggarbetsplatser är det även bra att göra planen grafisk, i form av en skylt med planritning i passande skala och placera den på sådant ställe där man lätt får syn på den, exempelvis vid ingången till arbetsplatsområdet. På denna skylt framkommer placeringen av alla olika objekt på arbetsplatsen exempelvis var kontors-, och personalutrymmen finns o.s.v. detta så att de som anländer till arbetsplatsen vet var de hittar alla olika objekt på arbetsplatsens område.²⁷

5 Arbetarskyddets samverkan och samarbete

För att få ett bättre arbetarskydd på en arbetsplats måste samarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagare fungera. Detta i praktiken betyder att arbetstagarna måste ges möjlighet att kunna påverka i frågor som berör arbetssäkerheten så att inte arbetsgivaren styr hela arbetarskydds processen efter eget behag. Det finns en del saker som omfattas av detta samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare, men i det stora hela kan man sammanfatta samarbetet med hur man skall uppnå goda arbetsförhållanden på arbetsplatsen, och för detta finns vissa ansvarspersoner som arbetar för att verkställa detta.²⁸

5.1 Arbetarskyddschef

Arbetarskyddschefen är en person som är utsedd av arbetsgivaren men arbetsgivaren själv kan också vara arbetarskyddschef.²⁹ En arbetarskyddschef kan väljas för flera arbetsplatser samtidigt.³⁰ Denna person skall vara tillräckligt kompetent gällande den verksamhet som utförs på arbetsplatsen, personen skall vara tillräckligt insatt i arbetarskyddets bestämmelser och skall kunna ordna samarbetet på arbetsplatsen. I lagen står att ”Arbetarskyddschefens uppgift är att bistå arbetsgivaren och cheferna i uppgifter som hänför sig till anskaffning av sakkunskap om arbetarskydd samt till samarbetet med arbetstagarna och arbetarskyddsmyndigheterna.” På en gemensam arbetsplats har de verkande arbetsgivarna möjlighet att utse en gemensam arbetarskyddschef men om detta

²⁶ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §11

²⁷ Hietavirta et al, *Rakennustöiden turvallisuusmääräykset selityksineen* (2015, s.49)

²⁸ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, 5kap

²⁹ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, 5kap

³⁰ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.16)

inte görs skall arbetarskyddschefens uppgifter skötas av huvudentreprenören för den gemensamma arbetsplatsen.³¹

5.2 Arbetarskyddsfullmäktige

Arbetarskyddsfullmäktigen är en person som representerar arbetstagarna. En arbetarskyddsfullmäktige samt två ersättare skall väljas av arbetstagarna inom sig, om det på arbetsplatsen arbetar minst tio arbetstagare regelbundet. En vald arbetarskyddsfullmäktige och ersättarna har normalt en mandatperiod på två kalenderår men andra möjligheter finns om man studerar lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsens 23§ ”Rätt att ingå avtal”. Om arbetarskyddsfullmäktigen av någon orsak inte kan fullfölja sin mandatperiod till slut tar ersättaren över arbetarskyddsfullmäktigens uppgifter. Det hör till arbetsgivarens skyldigheter att bistå arbetstagarna med informationen gällande deras rätt att välja arbetarskyddsfullmäktige.³²

Till arbetarskyddsfullmäktigens uppgifter hör bl.a. att:

*På eget initiativ sätta sig in i sådant som inverkar på arbetstagarnas säkerhet och hälsa och som hänför sig till arbetsplatsens arbetsmiljö och arbetsklimat samt sätta sig in i arbetarskyddsbestämmelserna. Likaså skall arbetarskyddsfullmäktigen ges möjlighet att delta i inspektioner gällande arbetarskyddet och i undersökningar som utförs av en sakkunnig, om arbetarskyddsfullmäktigen själv eller arbetarskyddsmyndigheten anser detta vara nödvändigt. Arbetarskyddsfullmäktigen skall också göra de arbetstagare han eller hon företräder uppmärksamma på faktorer som främjar säkerhet och hälsa i arbetet.*³³

Arbetarskyddsfullmäktigen har vissa rättigheter i sitt arbete som att t.ex. avbryta sådant arbete som medför allvarliga risker gällande arbetstagarnas liv eller hälsa, han är skyldig att meddela arbetsgivaren om detta avbrott. Om arbetarskyddsfullmäktigen så kräver skall han/hon ges möjlighet att se över handlingar och förteckningar om arbetarskyddet som arbetsgivaren utför, samt sådant som gäller företagshälsovården (avtal, verksamhetsplan). Arbetarskyddsfullmäktigen har rätt till utbildning gällande sina uppgifter och detta får inte

³¹ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §28

³² Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §29-37

³³ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §31

medföra kostnader för fullmäktigen eller fullmäktige ersättarna. Tidsanvändningen gällande inläringen av uppgifterna skall beaktas enligt hur många arbetstagare som finns på arbetsplatsen, vilket sorts arbete som utförs och antalet arbetsplatser fullmäktigen verkar över. Enligt lagen för en arbetsplats där det regelbundet arbetar minst tio personer skall fullmäktigen ges fyra timmar inläringstid under de fyra följande kalenderveckorna. Detta skall arrangeras så att det inte försummar verksamheten för arbetsgivaren. Ifall arbetarskyddsfullmäktigen p.g.a. sina arbetsuppgifter som fullmäktige går miste om inkomst skall arbetsgivaren ersätta denna enligt vad personen skulle förtjänat under den tid han skött sina fullmäktigeuppgifter.³⁴

5.3 Arbetarskyddskommission

Arbetarskyddskommission skall tillsättas på sådana arbetsplatser där det arbetar minst 20 personer regelbundet. Det är arbetsgivarens skyldighet att se till att detta sker på en sådan arbetsplats. I en arbetarskyddskommission representeras både arbetsgivare och arbetstagare och om inte något enskilt avtal gjorts består denna av endera fyra, åtta eller tolv personer beroende på arbetsplatsens storlek, art och dess förhållanden. Oberoende storleken skall en fjärdedel representera arbetsgivaren, två fjärdedelar representerar den del som är större utav arbetstagarna eller arbetstagare i tjänstemannaställning och sista fjärdedelen representeras av den del som är minoritet av dessa två.

Den person som är utsedd av arbetsgivaren eller en person som väljs inom kommissionen blir ordförande och hans uppgift är att fungera som ledare för kommissionen, dvs. ”sköta beredningen av de ärenden som kommissionen behandlar”. Arbetarskyddschefen skall också delta i kommissionens möten även om denna person inte är medlem i kommissionen. De som har valts till arbetarskyddsfullmäktige samt ersättarna representerar arbetstagarna i kommissionen.³⁵

Till arbetarskyddskommissionens uppgifter hör bl.a. att fungera som ett samarbetsorgan gällande de angelägenheter som berör arbetarskyddet. Delta i inspektioner och undersökningar om inspektören anser detta vara nödvändigt. Medverka i utredningar som gäller olycksfall, risker för olycksfall, yrkessjukdomar eller andra sjukdomar som uppstått

³⁴ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §29-37

³⁵ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §38-41

och orsakats av arbetet på arbetsplatsen. Sätta sig in i arbetsförhållandena på arbetsplatsen samt arbeta för att utveckla dessa. Bekanta sig med olika ändrings och reformplaner som påverkar arbetssäkerheten och ge utlåtande till arbetsgivaren om planerna. Förse arbetsgivaren med åtgärdsförslag gällande företagshälsovård och arbetsrådgivning om de anser att förbättringar borde göras. Planera och verkställa arbetarskyddsutbildning på arbetsplatsen.

Arbetarskyddskommissionen sammanträder minst en gång per kvartal eller då hälften av medlemmarna kräver det. ordföranden sköter kallelsen och detta skall ske minst sju dygn före sammanträdet till kommissionens medlemmar. Kallelsen skall även finnas synlig på arbetsplatsen. I brådskande ärenden som exempelvis olycksfall kan dessa sju dygn förkortas. ”Kommissionen är beslutför då förutom ordföranden minst hälften av medlemmarna är närvarande”.³⁶

Gällande tidsanvändningen för kommissionen gäller detsamma som för arbetarskyddsfullmäktigen, att vara befriad från deras arbetsuppgifter för att sköta de uppgifter som föreligger arbetarskyddet. De ska få ersättning av arbetsgivaren ifall skötseln av uppgifterna på något sätt orsakar inkomstbortfall. Arbetsgivaren skall även se till så att både arbetarskyddskommissionen och arbetarskyddsfullmäktige har tillgång till mötesplats, förvaring av handlingar gällande deras arbete och även bistå med sådant kontorsmaterial som behövs för skötandet av deras uppgifter.³⁷

5.4 Företagshälsovård

Det hör till arbetsgivarens skyldighet att på egen bekostnad se till att företagshälsovården ordnas åt företagets anställda. Företagshälsovården skall organiseras utifrån verksamheten som företaget har, detta för att förbättra de anställdas hälsa, säkerhet och arbetsförmåga.

Arbetsgivaren skall i samråd med företagshälsovården ingå ett skriftligt avtal där det framgår hälsovårds arrangemanget och innehållet av de tjänster som företagshälsovården erbjuder företaget.

Det hör även till arbetsgivarens skyldighet att göra en skriftlig verksamhetsplan gällande företagshälsovården, innehållet i denna skall först och främst vara de allmänna målen, och

³⁶ Förordning om tillsynen över arbetarskyddet 954/1973 §29-31

³⁷ Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 20.1.2006/44, §38-41

de behov som finns för arbetsplatsens förhållanden. Denna verksamhetsplan skall årligen uppdateras och den kan även vara en del av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet eller annat utvecklingsprogram som arbetsgivaren gjort.³⁸

6 Allmänt om arbetsförhållanden på byggarbetsplats

Hela poängen med att ha bra arbetsförhållanden på en byggarbetsplats är att arbetstagarna skall kunna arbeta säkert och röra sig tryggt på arbetsplatsen. För att detta skall fungera måste man se till att den utrustning, maskiner, material etc. som används på arbetsplatsen kan användas på ett säkert sätt för arbetstagarna. Speciellt viktigt är det att lägga extra vikt på arbeten där det finns risk för fall, eftersom dessa kan vara direkt livshotande. På en arbetsplats skall alltid finnas nödutgångar och räddningsvägar som är fria från hinder som kan störa vid en eventuell nödsituation.³⁹

6.1 Allmänna ordningen

På en byggarbetsplats är det väldigt viktigt med god ordning och reda. Man skall sörja för att säkerheten och hälsan på byggarbetsplatsen upprätthålls.⁴⁰ För att få en god ordning på arbetsplatsen skall man se till att man har ändamålsenliga förvaringsplatser åt material, redskap, utrustning och avfall. För att upprätthålla den goda ordningen skall städning utföras, detta för att få bort allt sådant som kan medföra hälsorisker för arbetstagarna.⁴¹

6.2 Orenligheter i arbetsluften samt ventilation på arbetsplatsen

Om det på arbetsplatsen förekommer föroreningar i andningsluften i sådan mängd att den är besvärande eller skadlig för hälsan skall man förhindra spridningen i den mån som är möjligt. En bra metod är att försöka avgränsa området som är utsatt av den förorenade luften och avlägsna den med för arbetet lämpad ventilation.⁴²

³⁸ Lag om företagshälsovård 21.12.2001/1383

³⁹ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §32

⁴⁰ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §36

⁴¹ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.34)

⁴² Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §37

På figuren nedan finns en modell där man skapar ett undertryck i det avgränsade rummet som lämpar sig bra vid arbeten där det uppstår föroreningar i andningsluften.

Figur 3. Funktionsmodell för sektionering med undertryck⁴³

6.3 Hälssofarliga kemikalier

Om det på arbetsplatsen uppstår arbeten som innehåller kemikalier som är en risk för hälsan skall dessa olägenheter begränsas till sådan nivå att det inte längre medför hälsorisker. Vid arbeten med explosiva, frätande eller brandfarliga ämnen skall extra försiktighet iakttas.⁴⁴ Det är arbetsgivarens skyldighet att utreda hur stor risken är att arbetstagarna utsätts för kemikalie användningen i arbetet samt att utföra de skyddsåtgärder som krävs. På en arbetsplats skall alltid finnas förteckning över de kemikalier som används på en arbetsplats, detta för att arbetstagare skall få tillräcklig information om kemikaliernas egenskaper, vilka risker som finns när man använder dessa samt hur de skall förvaras och hanteras.⁴⁵

Figur 4. De nya varningssymbolerna enligt CLP-förordningen⁴⁶

⁴³ www.rakennuskone.fi, osastointi ja alipaineistus

⁴⁴ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §38

⁴⁵ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.50)

⁴⁶ Kaivola Karolina, *Användning av kemikalier i byggnadsprocessen 2015*, s.5. www.theseus.fi

6.3.1 Asbest

Det är arbetsgivarens skyldighet att göra bedömningar och utredningar över risken att asbest förekommer på en arbetsplats. Asbest arbeten skall utföras med sådana metoder som gör att arbetstagarnas hälsa inte skadas.

Det är byggherrens eller en person som fungerar i dess ställning som skall se till att en asbestkartläggning görs på en arbetsplats där det bedömts att det finns risker för att asbest förekommer. Kartläggningen skall utföras av en person med nödvändig yrkeskompetens för området. I denna kartläggning skall framgå i vilket material eller vilka objekt asbest finns, vilken typ av asbest och dess mängd. Kartläggningen skall dokumenteras och överlåtas till det företag som skall utföra asbestrivningsarbetet.

Den arbetsgivare som utför asbestrivningsarbetet skall innan påbörjat arbete utforma en skriftlig säkerhetsplan för arbetet var det framkommer hur man skall genomföra arbetet på ett säkert sätt både för arbetstagare och arbetsmiljön. Arbetsgivaren är även skyldig att göra en förhandsanmälan till den arbetarskyddsmyndighet som värkar för regionen om det på arbetsplatsen skall utföras asbestrivningsarbete.⁴⁷

Rivningsavfall innehållande asbest skall behandlas skilt från övrigt avfall och skall samlas in och transporteras till avstjälningsplats utan dröjsmål. Transporten av asbestavfall skall ske i täta hållbara emballage och förses med informationen att transporten innehåller asbest.⁴⁸

Mer information gällande asbestarbeten såsom arbetsmetoder, redskap, undervisning, säkerhet o.s.v. hittas i statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten.⁴⁹

6.3.2 PCB

I gamla betongelement hus från åren 1955-1976 användes PCB i fogarna på fasadens betongelement. PCB klassas som ett cancer framkallande ämne och personer som utsätts för arbete i kontakt med PCB skall anmälas till ASA-registret. Vid arbeten där PCB förekommer skall ändamålsenlig skyddsutrustning användas såsom andningsskydd, skyddsdräkt och handskar. Maskiner som används vid borttagning av PCB skall ha utrustning med effektiv uppsugningsförmåga av damm och partiklar. Närliggande jord och

⁴⁷ Statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten 798/2015

⁴⁸ Statsrådets förordning om avfall § 19

⁴⁹ Statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten 798/2015

mark område skall skyddas och rengöras regelbundet. Avfallet fungerar som problem avfall och skall varsamt föras till en sådan uppsamlingspunkt där problemavfall tas om hand.⁵⁰

6.3.3 Kreosit

Kreosit finns i stenkolstjära som användes som vattenisolering i gamla byggnader. Speciellt vid sanering av grunder på gamla hus kan man komma i kontakt med kreosit. Även kreosit är ett cancerframkallande ämne och personer som utsätts för arbete där kreosit förekommer skall anmälas till ASA-registret. Rivningsarbete där kreosit förekommer skall utföras på samma sätt som vid rivningsarbeten för asbest, exempelvis användningen av personliga skyddsutrustningen, områdessektionering med undertrycksventilation o.s.v.⁵¹

7 Belastning i arbetet

Belastningen i arbetet kan delas in i tre delområden, fysisk, psykisk och social belastning. En lämplig belastning utgörs av mångsidigt arbete med möjlighet för tillräcklig återhämtning under arbetets gång. En människa behöver belastning till en viss mån för att må bra och det är väldigt individuellt var gränserna går vid både för hög och för låg belastning beroende på exempelvis ålder, kön och rutin. Det är viktigt att tänka på arbetstagarens prestationsförmåga vid planering av arbetet för att främja personens hälsa under arbetet.⁵² Arbetsgivaren skall se till att arbetsredskap och övrig utrustning som används under arbetet skall vara ändamålsenliga enligt det arbete som utförs för att detta inte skall medföra en belastning som kan vara skadlig för arbetstagarens hälsa.⁵³ Belastningen i arbetet hör också till en del av den utredning som arbetsgivaren är skyldig att utföra som en del av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet.⁵⁴

⁵⁰ Hietavirta et al, (2015, s.135)

⁵¹ Hietavirta et al, (2015, s.135)

⁵² Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.55)

⁵³ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §24

⁵⁴ Verksamhetsprogram för arbetarskyddet. Arbetarskyddsförvaltningen (28.9.2015)

7.1 Fysisk belastning

Fysisk belastning för en människa är när rörelseorgan, andnings, och cirkulationsorgan belastas. Tung fysisk belastning kan leda till sjukdomsfall.⁵⁵

Fram till kapitel 7.2 nämns en del sådana arbetsmetoder och förhållanden som kan utgöra hälsorisker om man inte arbetar för att förebygga riskerna.

7.1.1 Arbetsställningar

Den fysiska belastningen inverkar direkt på den arbetsställning man använder i arbetet. Det är viktigt att tänka på att försöka variera sin arbetsställning under arbetsdagen samt utföra arbetet på ett sådant sätt som inte sliter på kroppens muskulatur och leder. Saker som inverkar på arbetsställningen är givetvis arbetsmetoder, redskap och material som används i arbetet men även personens arbets sätt och attityd för arbetet. Det är upp till arbetsgivaren att planera hur man utför olika arbetsmoment på ett för hälsan bra sätt samt att instruera arbetstagarna i sunda och säkra arbetsmetoder.⁵⁶

7.1.2 Manuella lyft

Manuella lyft med höga vikter medför skadliga belastningar. Arbetsgivaren skall planera arbetet så att det i arbetet uppkommer så pass få situationer med manuella lyft som möjligt. Det betyder att om möjligt skall tunga lyft ske med ändamålsenliga transport fordon. Om manuella lyft inte går att undvikas skall arbetsgivaren förse arbetstagarna med ändamålsenlig utrustning.⁵⁷

7.1.3 Bildskärmsarbete

När det på arbetsplatsen finns arbete som till största delen utgör bildskärmsarbete exempelvis kontorsarbeten skall arbetsgivaren utreda riskerna med arbetet, främst synen samt den fysiska och psykiska belastningen som arbetet medför. För att förebygga detta skall arbetsgivaren ordna syn undersökningar genom företagshälsovården, samt göra arbetsdagen varierande med omväxling och regelbundna pauser. Samt ge arbetstagarna en

⁵⁵ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.56)

⁵⁶ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.59)

⁵⁷ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §69

ändamålsenlig personlig utrustning såsom arbetsbord, bildskärm, tangentbord, mus, och arbetsstol som lämpar sig för arbetstagaren.⁵⁸

7.1.4 Pauser

Enligt arbetarskyddslagen om pauser i arbetet beskrivs att:

*Om arbetet kräver ständig närvaro eller medför oavbruten belastning, skall det vid behov ordnas möjlighet till sådana pauser i arbetet som tillåter arbetstagaren att kortvarigt avlägsna sig från den plats där arbetet utförs.*⁵⁹

7.1.5 Temperatur

Temperaturförhållandena under det arbete som utförs kan medföra risker för hälsan om man under en längre tid utsätts för extrema temperaturer, därför är det viktigt att arbetstagarna får behövliga pauser för återhämtning och förses med drickbart vatten för att kunna bibehålla sin vätskebalans i kroppen. Det finns rekommenderade gränsvärden för temperaturer i arbetet. Är temperaturen högre än +33 °C skall arbetstagaren varje timme ha rätt till 15 minuter paus. Är temperaturen högre än +28 °C men lägre än +33 °C har arbetstagaren rätt till 10 minuter paus varje timme. Vid arbete med kalla förhållanden är det viktigt att se till så kroppen klarar av att lagra tillräckligt med värme och ett tips för detta är att klä sig i flera lager.⁶⁰

7.1.6 Ljudförhållanden

Den vanligaste orsaken till yrkesrelaterade sjukdomar uppstår av bullerskador för hörseln. På en byggarbetsplats förekommer ofta buller på skadlig nivå och för att förebygga detta är det viktigt med användningen av hörselskydd.⁶¹

- Om bullernivån överstiger 80 dB skall arbetsgivaren förse arbetstagaren med hörselskydd.
- Om bullernivån överstiger 85 dB måste arbetsgivaren se till att arbetstagarna använder hörselskydd.

⁵⁸ Statsrådets beslut om arbete vid bildskärm 1405/1993

⁵⁹ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §31

⁶⁰ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.46)

⁶¹ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.44)

Om det på arbetsplatsen förekommer långvarig eller ständig exponering för buller skall arbetsgivaren med hjälp av sakkunnig person utföra mätningar samt göra riskbedömning och åtgärda riskerna i förebyggande syfte.⁶²

7.2 Psykosocial belastning

Den psykosociala belastningen är en blandning av den psykiska och sociala belastningen man utsätts för i arbetet och detta utgör en stor del av hur man trivs på arbetsplatsen därför är det viktigt att man sköter om även denna bit för att förebygga arbetarskyddsverksamheten inom ett företag. Under resten av detta kapitel fås kunskap om vad som kan ge upphov till att en arbetstagare mår dåligt och samtidigt även vad man kan göra för att förebygga dessa problem.

7.2.1 Arbetsgemenskap

En god arbetsgemenskap mellan de anställda och ledningen är väldigt bra att försöka sträva efter. En god gemenskap leder ofta till något bra inom arbetarskyddet, man arbetar för varandras säkerhet och förebygger risker inom både den fysiska som den psykosociala belastningen. Detta garanterar dock inte att konflikter kan uppstå men fungerar åtminstone i ett förebyggande syfte. Vad gör man då för att få en god arbetsgemenskap? En person i ledarställning skall ge utmanande uppgifter åt arbetstagarna, berömma och vara som ett stöd, han skall även ha struktur i arbetet gällande olika regler och rutiner på arbetsplatsen. Och bedömer man att det finns risker för konflikter skall man ta tag i det så snabbt som möjligt. En arbetstagare skall ges möjlighet att medverka i utvecklingen av arbetsgemenskapen exempelvis genom intervjuer eller enkäter. Gemenskapen på en arbetsplats skapas bland alla som vistas på arbetsplatsen och för att kunna få en god gemenskap skall alla känna sig delaktiga i arbetet på ett eller annat sätt.⁶³

7.2.2 Risk för våld

Om det på arbetsplatsen finns en direkt risk för våld och våldssituationer skall man ordna arbetet och arbetsförhållandena på ett sådant sätt att detta förebyggs. Man skall utarbeta anvisningar där det framkommer rutinerna om hur man hanterar hotfulla situationer för att förebygga säkerheten för arbetstagarna.⁶⁴ Det är upp till arbetsgivaren att göra bedömning

⁶² Statsrådets förordning om skydd av arbetstagare mot risker som orsakas av buller 26.1.2006/85

⁶³ Arbetarskyddscentralen TTK, (2010, s.66-67)

⁶⁴ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §27

av risken för våld på arbetsplatsen och därefter fatta beslut om åtgärder efter den utförda bedömningen. Arbetstagarna skall följa de anvisningar som ges av arbetsgivaren och det är arbetstagarens skyldighet att berätta åt arbetsgivaren ifall dessa anvisningar inte fungerar i praktiken. Om man märker att det finns risk för hotfulla situationer på arbetsplatsen skall arbetstagarna informera arbetsgivaren om detta.

Om det på arbetsplatsen skett ett allvarligt våldsbrott skall detta anmälas till polis samt arbetarskyddsmyndigheten. En arbetsgivare kan även göra brottsanmälan enligt lag även fast arbetstagaren själv inte vill eller kan göra det.⁶⁵

7.2.3 Trakasserier

Om det på arbetsplatsen förekommer situationer där någon trakasserar en annan eller i övrigt beter sig på ett osakligt sätt mot någon annan är det arbetsgivarens skyldighet att vidta ändamålsenliga åtgärder när han fått information om detta.⁶⁶ Till trakasserier hör bl.a. upprepade hot, mobbning och sexuella trakasserier. Trakasserier är dock inte om man varnar någon av en viss orsak, eller någon enstaka gång skulle bruka osakligt prat mot någon annan, dvs. Det skall ske upprepade gånger för att det skall kunna bedömas som trakasserier.⁶⁷

7.2.4 Ensamarbete

När en arbetstagare arbetar ensam och det finns orsaker i arbetet som kan vara en direkt risk för arbetstagarens säkerhet och hälsa måste arbetsgivaren se till att dessa risker om möjligt elimineras eller görs så små som möjligt. Arbetsgivaren skall även försäkra sig om att arbetstagaren skall ha möjlighet att vid behov kontakta arbetsgivaren, dess representant eller andra arbetstagare under den tid han arbetar ensam samt kunna slå larm om hjälp vid eventuell olycka.⁶⁸

⁶⁵ Risk för våld. Arbetarskyddsförvaltningen (15.10.2015)

⁶⁶ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §28

⁶⁷ Osakligt bemötande. Arbetarskyddsförvaltningen (15.10.2015)

⁶⁸ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §29

7.2.5 Nattarbete

Med nattarbete menas sådant arbete som utförs någon gång mellan 23.00 och 06.00.⁶⁹ En arbetstagare som arbetar nattskeft skall ha möjlighet att byta arbetsuppgifter under arbetets gång om han så känner. Arbetstagaren kan även begära av arbetsgivare att byta sina arbetsturer till dagskiftet av personliga skäl, dvs. om personen anser att det är en direkt hälsorisk att utföra de arbeten som görs nattetid och att dessa risker skulle förebyggas av att arbeta dagtid.⁷⁰ En ung arbetstagare, som ej fyllt 18 år får i huvudsak inte arbeta nattetid.⁷¹

7.2.6 Arbetsrelaterad stress

Arbetsrelaterad stress är ett problem som uppstår när arbetsbelastningen blir för stor. Orsaken till detta kan bero på dålig planering gällande resurser och tid. Men även oerfarenhet gällande de arbetsmoment som skall utföras. Höga krav och ständiga förändringar i arbetet kan också orsaka stress. Det är viktigt att förebygga stress, eftersom olyckor ofta sker i samband med stress. Därför skall man försöka hitta en balans i arbetet gällande krav, tid, resurs och kunskap.⁷²

8 Maskiner, apparatur och utrustning

I detta kapitel poängteras säkerheten gällande maskin, apparatur och utrustnings användning samt hur man förebygger säkerheten på arbetsplatsen inom detta område.

8.1 Inspektioner

Inspektionerna av maskiner, lyftanordningar, lyftredskap, arbetsutrustning, flyttbara formar, arbetsställningar, tillfälliga stöd och personliga skyddsutrustningar på en arbetsplats är till för att säkerställa en säker användning i arbetet. Inspektionen skall utföras av den ansvariga personen på arbetsplatsen eller den person som blivit utsedd av honom att utföra dessa inspektioner, samt så skall arbetarskyddsfullmäktigen ges tillfälle att delta i inspektionerna. Vid inspektion av en kran skall kranföraren närvara och gäller det en tornkran eller bygghiss för personanvändning skall denna inspektion ske av en kompetent person. Vid inspektioner skall protokoll eller annat dokument göras där det skall framgå de

⁶⁹ Arbetstidslag 9.8.1996/605 §26

⁷⁰ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §30

⁷¹ Lag om unga arbetstagare 19.11.1993/998 §7

⁷² Stress. Arbetsmiljöverket (8.6.2015)

8.1.2 Underhålls inspektioner

Underhålls inspektioner fungerar som en säkerhetsuppföljning på arbetsplatsen och skall utföras minst en gång per vecka. Vid dessa inspektioner skall kontrolleras den allmänna ordningen på arbetsplatsen, skydd mot fall, belysning, el-anordningar som används under byggnadstiden, kranar, lyftanordningar, personlyftanordningar, lyftredskap, ställningar, förbindelseleder, risken vid jord och schaktarbeten, bygg-sågar etc. som kan ha betydelse för säkerheten på arbetsplatsen.

Om det konstateras sådana fel som kan vara en direkt risk för användarnas hälsa skall detta åtgärdas omedelbart.⁷⁷

8.2 Personlig skyddsutrustning

På en byggarbetsplats skall personlig skyddsutrustning användas. Det är arbetsgivarens skyldighet att förse arbetstagarna med ändamålsenlig skyddsutrustning samt arbetstagarens skyldighet att följa de anvisningar kring skyddsutrustningen som arbetsgivaren gett. Till personlig skyddsutrustning hör bl.a. hjälm, hörselskydd, ögon och ansiktsskydd, andningsskydd, hand och armskydd, fot och benskydd, fallskyddsutrustning, och skyddskläder.⁷⁸

På figuren nedan ser man vad som hör till den personliga skyddsutrustningen vid normala byggarbetsförhållanden.

Figur 6. Modell för användning av personlig utrustning⁷⁹

⁷⁷ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 § 14-18

⁷⁸ Statsrådets beslut om val och användning av personlig skyddsutrustning i arbetet 22.12.1993/1407

⁷⁹ www.veidekke.se Säkerheten först för alla på våra arbetsplatser

8.3 Första hjälp - beredskap, samt utrustning

På en byggarbetsplats skall ordnas så det finns nödvändig utrustning för första hjälp samt även personer med kunskap inom första hjälp. Utrustningen skall vara ändamålsenlig för det arbete som utförs samt ordnas så att det finns tillräcklig utrustning enligt storleken på arbetsplatsen. Utrymmet där första hjälp utrustning förvaras skall vara lättillgängligt med tanke på eventuella olycksfall. Vid arbete där det finns stor olycksrisk skall arbeten utföras så att man är inom syn och hörsel avstånd till en annan person för att vid behov snabbt kunna få hjälp.⁸⁰

8.3.1 Förebyggande verksamhet till första hjälp på arbetsplatsen

- Första hjälpskåp med plåster, förband, och sax
- Flyttbar första hjälpen förpackning med förband och tillbehör
- Bår
- Ögonsköljnings medel
- Brännskade förband
- Anvisning för nödanmälan

På byggarbetsplatser borde finnas åtminstone 1 av 25 personer med första stegets utbildningen i första hjälp, EA-1 kursen som kräver en repetitionskurs vart tredje år.

Märkningen av första hjälp platsen där nödvändig utrustning förvaras skall förses med en grön skylt med vitt kors.⁸¹

8.4 Brandsäkerheten på arbetsplatsen och behövlig utrustning

På en byggarbetsplats skall arbete utföras så att risken för brand förebyggs, dvs. sådant avfall som lätt kan antändas skall avlägsnas från arbetsplatsen. Det skall finnas tillräckligt ändamålsenlig släckningsutrustning samt vid behov även larmutrustning, och säkerhetsskyltar vid nödutgångar samt släckningsutrustning. Vid arbeten där det hanteras sådana ämnen som är lättantändliga och som antänds explosivt exempelvis gas och dammbildningar skall extra försiktighet vidtas. Arbetstagarna skall introduceras kring arbeten där det förekommer direkt eld, brandfarliga, och explosiva ämnen. Introduktionen skall innehålla nödanmälan, hanteringen av ämnena, utrymning och räddningsvägar.

⁸⁰ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 § 74

⁸¹ Hietavirta et al, (2015, s.172-173)

Utrymnings och räddningsvägar skall hållas fria från material som kan utgöra hinder för att så snabbt som möjligt ta sig till en säker plats och så att räddningspersonal kan ta sig fram. Detta skall beaktas i områdesplanen för byggarbetsplatsen.⁸²

8.4.1 Heta arbeten på arbetsplatsen

Med heta arbeten avses sådant arbete där det finns gnistbildning, arbeten med öppen låga, eller arbeten med särskilt höga temperaturer som kan orsaka brandfara. Typiska heta arbeten är bl.a. svetsning, gas-lödning, hetluftsbränning, skärbränning och slip samt kaparbeten av metall med vinkelslipmaskin. Det finns både permanenta och tillfälliga arbetsplatser för heta arbeten, vid en permanent arbetsplats finns ett utrymme vars plats är brandtekniskt utformad där arbetet kan utföras på ett säkert sätt, och alltid om möjligt skall ett heta arbete göras på ett sådant ställe. Tillfällig heta arbetsplats förekommer när ett arbete inte går att utföra på en permanent heta arbetsplats.

En plan för heta arbeten skall utföras innan påbörjat arbete. Skulle något hända under utförandet av heta arbeten och en heta arbetsplan inte finns är risken större att det leder till eventuellt straff. I heta arbetsplanen skall framkomma information om bl.a. heta arbetstillståndspraxis, beviljande av heta arbetstillstånd, säkerhetsåtgärder både före, under och efter heta arbetet, samt hur man sköter övervakningen för heta arbeten.

Vid en tillfällig heta arbetsplats skall den som utför arbetet alltid ha ett ikraftvarande certifikat för heta arbeten, och även ett skriftligt heta arbetstillstånd skall göras före ett heta arbete kan påbörjas. Det skall även finnas en person som fungerar som brandvakt både under arbetets gång, vid pauser och efter arbetet är slutfört, tiden för detta skall framkomma i det utfärdade tillståndet. Den som utfärdar heta arbetstillståndet skall även han ha ett giltigt heta arbetes tillstånd. De personer som är ansvariga när heta arbeten utförs på arbetsplatsen är, den person som utfärdat heta arbetstillståndet, den person som utför heta arbetet, och den person som är utsedd till heta arbetets vakt.⁸³

8.4.2 Förebyggande verksamhet av brandsäkerheten på arbetsplatsen

Passande släckningsutrustning på en byggarbetsplats är 6kg handbrandsläckare med effektklass 27A 144BC, och 12kg effektklass 43A 183BC, rekommenderat är att det finns en besiktad 6kg brandsläckare per 300m² och bra är att avståndet mellan

⁸² Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §72-73

⁸³ Rämä *Vid heta arbeten...*(2011, s.6-33)

släckningsutrustningen inte överstiger 30 meter och om det finns flera våningar skall utrustning finnas på varje våning. Det skall även finnas ett tillräckligt antal personer som är förtrogna med inledande släckningsarbete, samt utmärkning med avsedda skyltar för de platser där det finns släckningsutrustning till förfogande.⁸⁴

Säkerhetsutrustning som skall användas vid heta arbeten är ändamålsenliga skyddskläder enligt det heta arbete man utför och som också uppfyller kraven i standarderna SFS-EN ISO 11611 & SFS-EN ISO 11612. Rekommenderad förstahandsläckningsutrustning är två stycken handbrandsläckare med effektklass 43A 183BC, eller en stycken 43A 183BC + två stycken 27A 144BC, eller en stycken 43A 183BC samt en funktionsduglig trycksatt snabbrandpost. Släckningsfiltar rekommenderas också till en del av släckningsutrustningen under heta arbeten.⁸⁵

8.5 Arbetsplatsbelysning

På en byggarbetsplats skall man se till att det finns tillräcklig arbetsbelysning så att detta inte medför några risker för de som verkar på arbetsplatsen. Speciellt viktigt är det med belysning vid olika förbindelseleder på arbetsplatsen och där det utförs sådana arbeten som skulle medföra stora risker ifall belysningen plötsligt skulle försvinna. På sådana platser borde reservbelysning finnas till hands.⁸⁶ För bättre översikt över tillräcklig belysning finns rekommenderat att på en arbetsplats skall belysningen utomhus vara ca.50 lux och inomhus ca.100 lux, vid arbetsskeden som exempelvis målning rekommenderas ca.500 lux och om möjligt skall belysningen placeras högt så att ljuset riktas neråt. Som en jämförelse finns att en vanlig hembelysning är ca.100 lux och kontorsutrymmen har ca.500 lux.⁸⁷

8.6 Elledningar och -anordningar

På en byggarbetsplats skall man placera kablar och fördelningscentraler på sådana ställen att de inte medför risker att snava över dem och även placeras så att de inte löper risk för att gå sönder. En bra metod är att hänga upp kablarna på en sådan höjd att de inte är i vägen under arbetet. Vid körvägar skall kablar skyddas på ändamålsenligt sätt för påfrestningar som fordon orsakar. Skyddskonstruktioner skall byggas om det på

⁸⁴ Hietavirta et al, (2015, s.170)

⁸⁵ Rämä (2011, s.6-33)

⁸⁶ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §26

⁸⁷ Hietavirta et al, (2015, s.90)

arbetsplatsen skulle finnas oskyddade ledningar som kan medföra olycksfall.⁸⁸ Enligt elsäkerhetslagen får endast personer med tillräcklig kompetens och behörighet utföra elarbeten på en byggarbetsplats.⁸⁹

9 Inskolning

Som en del av arbetarskyddet är det viktigt att handledningen och inskolningen fungerar på en arbetsplats. Nedan följer information om vems skyldighet det är att introducera och handleda samt vad som är viktigt enligt lagen.

9.1 Inskolning på arbetsplats

Det är arbetsgivarens skyldighet att på arbetsplatsen som en del av inskolningen upplysa arbetstagarna om de risker och olägenheter som förekommer på arbetsplatsen. Samtidigt skall arbetsgivaren introducera arbetstagare på arbetsplatsen och ge nödvändig information och handledning gällande bl.a. arbetsplatsens förhållanden, arbetsredskap, och arbetsmetoder.⁹⁰

9.2 Inskolning för unga arbetstagare

För en ung arbetstagare som värkar på arbetsplatsen har arbetsgivaren samma skyldigheter som annars, men det är ändå bra att vara extra noga vid inläringen och speciellt om det är fråga om nya arbetsmoment för den unga arbetstagaren. Berätta om vilka möjliga hälsorisker som kan förekomma för enskilda arbetsmoment och säkerställa att den unga arbetstagaren känner till hur maskiner och annan utrustning skall användas och fungerar. Utöver detta skall den unga arbetstagaren alltid arbeta tillsammans med en erfaren och yrkeskunnig person för den tid då personen lär sig nya arbetsmoment och metoder. Viktigt är även att under arbetets gång följa med hur arbetet löper för den unga arbetstagaren.⁹¹

⁸⁸ Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205 §75

⁸⁹ Elsäkerhetslag 14.6.1996/410

⁹⁰ Arbetarskyddslag 23.8.2002/738 §14

⁹¹ Statsrådets förordning om arbeten som är särskilt skadliga och farliga för unga arbetstagare 15.6.2006/475

10 Utveckling av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet

Ett företags verksamhetsprogram för arbetarskyddet borde kontinuerligt uppdateras och granskas, speciellt om arbetsförhållandena nämnvärt förändras. Genom att kontinuerligt utveckla verksamhetsprogrammet arbetar man för en förbättring av personalens säkerhet och hälsa. De mål man fastställer i verksamhetsprogrammet skall beaktas under arbetets gång på arbetsplatsen och samtidigt utveckla hur arbetarskyddet sköts. Utvecklingen av verksamhetsprogrammet skall göras tillsammans med arbetstagarna eller dess representant.

Man kan använda sig av ett utvecklingsprogram som förbättrar arbetssäkerhetens verksamhet för företaget där man exempelvis ställer upp olika utvecklings ärenden inom arbetarskyddet, där det framkommer tidschema och ansvarsperson för att utvecklingsmålen sköts.

Verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet skall finnas tillgängligt för överseende åt arbetstagarna på arbetsplatserna. För att kunna uppnå och utveckla ett bra arbetarskydd måste hela personalen engageras. I verksamhetsprogrammet bör framkomma informationen om hur och när det uppdateras.⁹²

11 Resultat

I bilaga 1 finns verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet som är gjort åt Oy Rakennuspalvelu G.West Byggtjänst Ab. Detta verksamhetsprogram är en företagsanpassad modell baserad på regionförvaltningsverkets modell för hur småföretag kan utarbeta ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet men har gjorts om och är utformad så att den lämpar sig åt företaget.

I bilaga 2 finns en riskkartläggnings blankett där tanken är att företaget skall utreda vilka risker som kommer att uppstå under arbetets gång på arbetsplatsen och där man samtidigt funderar kring åtgärdsförslag för hur man kan minimera riskerna. I bilaga 3 finns en checklista som fungerar som en utredning gällande arbetarskyddet för en arbetsplats där syftet är att förbättra arbetssäkerheten. Denna checklista är programmerad i Microsoft Excel och används den elektroniskt kan man klicka på de olika delmomenten och man hänvisas till lagtexter där man kan fördjupa sig gällande vad lagen beskriver om de olika delarna. Bilaga 2 och 3 kan användas som stöd för varandra gällande riskkartläggningen.

⁹² Verksamhetsprogram för arbetarskyddet. Arbetarskyddsförvaltningen (28.9.2015)

Bilaga 4 är en checklista där det framkommer vilka skriftliga säkerhetsplaner som kan bli aktuella att utföra beroende på projektets arbetsskeden även denna är programmerad i Microsoft Excel så man kan läsa vad lagen beskriver om de olika säkerhetsplanerna. Denna är till för att under planeringsskedet kunna säkerställa att planerna blir gjorda och vem som ansvarar för att dessa säkerhetsplaner utförs.

Bilaga 5 är ett utvecklingsprogram för arbetarskyddet, denna modell är baserad på regionförvaltningens blankett om utvecklingsprogram för arbetarskyddet men är modifierad åt företagets ändamål. Detta utvecklingsprogram är till för utvecklandet av arbetarskyddsverksamheten och skall utföras årligen där man funderar kring arbetarskyddet och vilka faktorer som kan förbättras samt vem som ansvarar för de olika delarna.

Samtidigt kan examensarbetet användas som en stödmanual med information gällande de bilagor som framställts samt var man kan hitta ytterligare information gällande arbetarskydds verksamheten.

Alla bilagor har även utförts på finska eftersom företaget tillämpar de båda inhemska språken.

12 Slutdiskussion

När företaget gav förslag att mitt examensarbete skulle handla om arbetarskyddet och verksamheten detta medför ställde jag mig positivt till ämnet. Arbetssäkerheten blir allt mer viktig runt om i världen och i Finland utvecklas arbetarskyddsverksamheten på företagen i rask takt. Om man ser till erfarenheten så har stora företag i landet hunnit längre än de mindre företagen i arbetarskyddsutvecklingen. Orsakerna i mina ögon till varför större företag i dagens läge har satsat mer på arbetarskyddet än de små byggföretagen är såklart vilka resurser företagen har samt storleken på de byggprojekt som utförs. Riskerna är större för olycksfall vid stora projekt med många arbetstagare och där arbetsmomenten blir mer krävande och samtidigt medför större risker.

Orsaken till detta examensarbete är inte att företaget på något sätt misskött arbetssäkerheten på deras tidigare projekt utan att de helt enkelt vill utveckla företagets arbetarskydd vidare, och att detta examensarbete kunde vara en del av den utvecklingen.

Jag har då framställt ett verksamhetsprogram för arbetarskyddet där meningen är att programmet skall fungera som ett ledningsverktyg för hur företaget skall sköta arbetarskyddet både under planerings- och utförandeskedet för ett projekt, men samtidigt också från programmet få en helhetsbild för hur företaget i allmänhet sköter sin arbetarskyddsverksamhet.

Jag hoppas såklart att företaget börjar tillämpa det jag framställt åt dem om inte direkt, så efter korrigeringar. Enligt mig själv tycker jag åtminstone att jag fått ihop ett bra verksamhetsprogram med tanke på mina mål och syften där meningen var att göra ett verksamhetsprogram som skall vara lättanvänt, lättförstått och funktionellt. Samtidigt tycker jag att de tillhörande delarna till programmet som jag framställt där meningen är att utveckla arbetarskyddets verksamhet både i planeringsskede och produktionsskede har lyckats rätt bra.

De problem jag stött på under tiden jag arbetat med detta examensarbete är främst att hitta balansen för innehållet, vad jag skall ta med och vad jag skall lämna bort eftersom arbetarskyddet är väldigt brett, men jag hoppas jag fått ihop sådant material som passar för ett medelstort byggföretag. Ett annat litet problem har varit att få en bra struktur och ordning på arbetet så att det skall bli så lätt att använda och förstå som möjligt. En tredje sak som egentligen inte är något problem utan mera en lärdom men som ändå gjort att arbetet tagit längre tid är att jag utförde bilagorna även på finska.

Genom att utföra detta examensarbete har jag lärt mig väldigt mycket om arbetssäkerheten och fått en helt annan bild av hur viktigt detta faktiskt är för byggnadsbranschen. Jag har studerat lagtexter gällande arbetssäkerheten flertalet gånger under arbetets gång och fått kunskaper i ett ämne som kommer vara till stor nytta för mig i arbetslivet framöver. Dessutom är det en bra merit att ha med sig vid eventuella arbetsansökningar i framtiden. Eftersom jag valt att göra bilagorna även på finska har jag också fått mera kunskaper i det finska språket.

13 Källförteckning

Anmälningsskyldighet för arbetsgivare (u.d.) [online]
Företagsfinland. Arbets- och näringsministeriet.
<https://www.yrityssuomi.fi/sv/tyonantajan-ilmoitusvelvollisuudet>
[Hämtat 13.2.2016]

Arbetarskyddscentralen TTK, (2010)
Arbets säkerhet och arbets hälsa på arbetsplatsen

Blanketter (1.3.2016) [online]
Arbetarskyddsförvaltningen
<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/om-oss/arendenhantering/blanketter>
[Hämtat 1.3.2016]

Hietavirta, J. Hokkanen, J. Niskanen, T. Patrikainen, H. & Päivärinta, K. 2015.
Rakennustöiden turvallisuusmääräykset selityksineen 2015. Vantaa: Rakennusalan kustantajat RAK.

Osakligt bemötande (6.11.2015) [online]
Arbetarskyddsförvaltningen.
<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetsforhallanden/osakligt-bemotande>
[Hämtat 18.2.2016]

Riskbedömning (24.9.2015) [online]
Arbetarskyddsförvaltningen.
<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetarskydd-pa-arbetsplatsen/farobedomning/riskbedomning>
[Hämtat 12.2.2016]

Risk för våld (15.10.2015) [online]
Arbetarskyddsförvaltningen
<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetsforhallanden/risk-for-vald>
[Hämtat 18.2.2016]

Rämä, J., 2011. *Vid heta arbeten...* Lärobok- Heta arbeten (3.uppl.) Helsingfors: Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland SPEK.

Stress (8.6.2015) [online]
Arbetsmiljöverket Sverige
<http://www.av.se/halsa-och-sakerhet/psykisk-ohalsa-stress-hot-och-vald/stress/>
[Hämtat 18.2.2016]

Utredning (26.8.2015) [online]

Arbetarskyddsförvaltningen.

<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetarskydd-pa-arbetsplatsen/farobedomning/utredning>
[Hämtat 11.2.2016]

Utredning av faror och bedömning av riskerna (u.d.) [online]

Arbetarskyddscentralen.

http://www.ttk.fi/sv/arbetarskyddet/utredning_av_faror_och_bedomning_av_riskerna
[Hämtat 12.2.2016]

Verksamhetsprogram för arbetarskyddet (28.9.2015) [online]

Arbetarskyddsförvaltningen.

<http://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetarskydd-pa-arbetsplatsen/verksamhetsprogram-for-arbetarskyddet>
[Hämtat 8.2.2016]

Finlands författningssamling

Arbetarskyddslag 23.8.2002/738

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20020738>
[Hämtat 8.2.2016]

Arbetslagslag 9.8.1996/605

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960605>
[Hämtat 18.2.2016]

Elsäkerhetslag 14.6.1996/410

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960410>
[Hämtat 16.2.2016]

Förordning om tillsynen över arbetarskyddet 954/1973

<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1973/19730954>
[Hämtat 11.3.2016]

Lag om företagshälsovård 21.12.2001/1383

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2001/20011383>
[Hämtat 9.2.2016]

Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen
20.1.2006/44

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20060044>
[Hämtat 9.2.2016]

Lag om unga arbetstagare 19.11.1993/998
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1993/19930998>
[Hämtat 18.2.2016]

Statsrådets beslut om arbete vid bildskärm 1405/1993
<http://finlex.fi/sv/laki/alkup/1993/19931405>
[Hämtat 23.2.2016]

Statsrådets beslut om val och användning av personlig skyddsutrustning i arbetet
22.12.1993/1407
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1993/19931407>
[Hämtat 23.2.2016]

Statsrådets förordning om arbeten som är särskilt skadliga och farliga för unga arbetstagare
15.6.2006/475
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20060475>
[Hämtat 23.2.2016]

Statsrådets förordning om avfall 19.4.2012/179
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2012/20120179>
[Hämtat 4.3.2016]

Statsrådets förordning om skydd av arbetstagare mot risker som orsakas av buller
26.1.2006/85
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20060085>
[Hämtat 23.2.2016]

Statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten 798/2015
<http://finlex.fi/sv/laki/alkup/2015/20150798>
[Hämtat 3.3.2015]

Statsrådets förordning om säkerheten vid byggarbeten 26.3.2009/205
<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2009/20090205>
[Hämtat 11.2.2016]

Verksamhetsprogram för arbetarskyddet

Oy Rakennuspalvelu G.West Byggtjänst Ab

1. Mål

Med stöd av programmet strävar vi efter att främja säkerheten och hälsan på arbetsplatserna i den mån våra resurser tillåter såväl som all verksamhet för att upprätthålla arbetstagarnas arbetsförmåga och beredvillighet

2. Arbetarskyddsansvar inom företaget och på byggarbetsplatsen

- Alla bär ett allmänt ansvar för såväl den egna som andra personers säkerhet
- Företagets VD har ett helhetsansvar även för arbetarskyddet.
- Arbetarskyddschefen ansvarar för samarbetet på arbetsplatsen och hur det utvecklas, anskaffar arbetarskyddsbestämmelserna till arbetsplatsen och informerar om dessa.
- På varje arbetsplats skall finnas en ansvarsperson med tillräckliga färdigheter inom arbets säkerheten, förslagsvis den av arbetsgivaren utsedda ansvariga arbetsledaren eller annan kompetent person.
 - Denna person skall leda arbetet på ett sådant sätt som främjar säkerheten för de som vistas på arbetsplatsen.
 - Denna person skall kontinuerligt genomföra granskningar på arbetsplatsen för att förbättra säkerheten.
 - Denna person skall introducera och handleda arbetstagarna på arbetsplatsen.
- Personalen iaktar arbetsanvisningarna, använder nödvändiga redskap och skyddsutrustningar och sköter dem omsorgsfullt. Överordnade informeras om tillbud, olycksfall och brister i arbetsförhållandena i fråga om redskap
- Arbetarskyddsfullmäktig tillsätts på en arbetsplats där det regelbundet arbetar över 10 arbetstagare och fullmäktigen gör sig förtrogen med bestämmelser o.d. som gäller arbetarskyddsfrågor och deltar i arbetarskyddsinspektioner som hålls på arbetsplatsen. Det är hans/hennes uppgift att främja arbetarskyddsverksamheten.
- Allvarliga olycksfall rapporteras för polisen och ansvarsområdet för arbetarskydd

3. Riskkartlägnings metoder och hantering av dessa

Inför varje ny enskild arbetsplats görs en riskkartläggning (bilaga 2) där man m.h.a. projektets utförda tidsplan får information om projektets olika arbetsmoment och kan bedöma dess risker, i denna riskkartläggning noteras även ungefärlig tidpunkt för när riskerna är aktuella på arbetsplatsen. Detta så att åtgärder kan verkställas i god tid på arbetsplatsen. Därefter går man genom en checklista som är till för att främja arbetarskydds verksamheten på arbetsplatsen (bilaga 3) samt en checklista över olika säkerhetsplaner, detta för att säkerställa att planerna blir gjorda om arbetets art så kräver. (bilaga 4)

Verksamhetsprogrammet med de utförda riskbedömningarna finns tillgängliga på arbetsplatsen till överseende åt personalen.

4. Utveckling av arbetarskyddet

En utvecklingsplan (bilaga 5) som är till för att förbättra företagets arbetarskydd görs årligen i november. Samtidigt uppdateras nästa års verksamhetsprogram.

5. Samverkan inom arbetarskyddet och ansvarspersoner

Arbetarskyddschef	Arbetarskyddsfullmäktig	Arbetarskyddsfullmäktig t.f

6. Företagshälsovård

- Företaget har ingått avtal med Läkarcentralen Promedi Oy.
- De anställda sköter den hälsovård som berör företagets verksamhet på Läkarcentralen Promedi
- På arbetsplatserna skall finnas tillgång till första hjälp utrustning.

Namn	Adress
Företagshälsovårdare	Företagsläkare

7. Bilagor

- Bilaga 1** Verksamhetsprogram för arbetarskyddet
- Bilaga 2** Byggarbetsplatsens riskbedömning
- Bilaga 3** Checklista för arbetarskydd vid ibruktagande av ny arbetsplats
- Bilaga 4** Checklista över skriftliga säkerhetsplaner för arbetarskyddet
- Bilaga 5** Utvecklingsprogram för arbetarskyddet

8. Programmets godkännande och giltighet

Datum:
Arbetarskyddchefens underskrift:
Arbetarskyddsfullmäktiges underskrift:
Företagets VD.s underskrift:
Programmets giltighetstid:

Byggarbetsplatsens riskbedömning

Bilaga 2

Sida:

Arbetsplats/projekt	Författare	Datum
---------------------	------------	-------

Byggnadsskede/arbetsmoment	Farlig situation/risk	Korrigerings/förbättringsåtgärder (Säkra arbetsmetoder)	Ansvarsperson	Tid- tabell	OK

Byggarbetsplatsens riskbedömning

Bilaga 2

Sida:

Byggnadsskede/arbetsmoment	Farlig situation/risk	Korrigerings/förbättringsåtgärder (Säkra arbetsmetoder)	Ansvarsperson	Tid- tabell	OK

Byggarbetsplatsens riskbedömning

Bilaga 2

Sida:

Byggnadsskede/arbetsmoment	Farlig situation/risk	Korrigerings/förbättringsåtgärder (Säkra arbetsmetoder)	Ansvarsperson	Tid- tabell	OK

Utförande:

1. Fyll i arbetsplats/projekt, vem som utför riskbedömningen, datum och sid nummer.
2. Bedöm byggnadsprojektet och dess arbetsmoments risker utifrån projektets utförda tidtabell. Skriv ner de arbetsmoment man bedömt kan innehålla höga risker, skriv även ner de bedömda riskerna. Därefter planera en säker lösning för att minimera risken. Bestäm en ansvarsperson, ungefärlig tidpunkt när risken är aktuell på arbetsplatsen. Ansvarspersonen förverkligar en säker arbetsgång, granskar och kvitterar.
 - Kontrollera att risker som är upptagna i byggherrens säkerhetsdokument finns med i riskbedömningen.
 - byggprojektets riskbedömning kontrolleras och eventuella planerings förändringar uppdateras i riskbedömningen var efter projektet framskrider.
 - Om en skild säkerhetsplan bör göras vid ett riskfyllt arbetsmoment, skriv upp det i kolumnen för säkra arbetsmetoder.
 - Beakta arbetets förverkligandeform (ex. Egna arbetstagare/underleverantörer) och utnyttja vid jobbskedets utvärdering de olika jobbgruppernas kunnande.

Checklista för arbetarskydd vid ibruktagande av ny arbetsplats

Projekt: _____

Arbets nr: _____

Utförande: Inför varje ny arbetsplats utförs denna checklista som en del av arbetarskyddsverksamheten för att främja säkerheten på arbetsplatsen. Om denna checklista utförs i Microsoft Excel, klicka på de olika delarna och man hänvisas till lagen där man kan fördjupa sig i det enskilda området, eller läs medföljande manual som innehåller grundligare information. När man säkerställt att man bekantat sig med informationen kring de olika momenten och/eller utfört vad som krävs kan kryss läggas i rutan för "OK". Om kryss läggs i "kräver åtgärd" skall vidare utredningar utföras.

	Kräver			Nej	Ja
	åtgärd	OK			
1. Förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheterna (Se bilaga 4)	☐	☐	4. Arbeten med särskild fara för hälsan		
2. Skriftliga planer för arbetsplatsens arbets säkerhet (Se bilaga 4)	☐	☐	Arbeten med stor fallrisk - fallskyddsplan krävs	☐	☐
3. Skriftlig plan för byggarbetsplatsens område (Se bilaga 4)	☐	☐	Arbeten med tunga maskinella lyft - lyftplan krävs	☐	☐
3.1 Arbetsplatsens område			Arbeten med stora element - elementmonteringsplan krävs	☐	☐
Arbetsplats avgränsning			Arbeten från arbetställningar - användningsplan för ställningsarbeten krävs	☐	☐
- skyltar	☐	☐	Omfattande formningsarbeten - säkerhetsplan för formarbeten krävs	☐	☐
- staket	☐	☐	Jord och vattenbyggnadsarbeten - säkerhetsplan för jord och vattenbyggnad krävs	☐	☐
Personalutrymmen			Omfattande rivningsarbeten - rivningsplan krävs	☐	☐
- omklädningsrum	☐	☐	fler arbeten som kräver skriftlig säkerhetsplan:		
- tvättrum	☐	☐	_____	☐	☐
- wc	☐	☐	_____	☐	☐
- pausrum	☐	☐	_____	☐	☐
Logistik					
- lastnings & lossningsplats	☐	☐			
- parkeringsplatser	☐	☐			
- tillträdesvägar	☐	☐			
Lagringsplats för byggvaror etc.	☐	☐			
Avfallshantering	☐	☐			

5. Arbetsplatsens samverkan och samarbete

Kräver
åtgärd OK

Ansvarsfördelning på arbetsplatsen

- arbetarskyddschef
- arbetarskyddsansvarig
- arbetarskyddsfullmäktig
(tillsätts då det regelbundet är över 10 arbetstagare på arbetsplatsen)
- arbetarskyddskommission
(tillsätts då det regelbundet är över 20 arbetstagare på arbetsplatsen)

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

6. Företagshälsovård

- arbetsplatsutredningar
- hälsogranskningar

☐	☐
☐	☐

7. Arbetsförhållanden på arbetsplatsen**Allmänna ordningen**

(förvaring av redskap & material, städning etc.)

☐	☐
--------------------------	--------------------------

Orenligheter i andningsluft

- limångor
- dammbildningar
(användning av personlig skyddsutrustning + lämplig ventilation)

☐	☐
☐	☐

Ventilation på arbetsplats

- punktutsug (används vid exempelvis rivningsarbeten)
- drag (undvik "stillastående" luft där arbete utförs)

☐	☐
☐	☐

Hälsopfarliga kemikalier

- skyddsinformationsblad (skall finnas tillgänglig på arbetsplats)
- asbest (vid bedömd risk, kontakta utomstående för riskkartläggning)
- PCB (förekommer vanligtvis i elementfogar på hus från 1955-1976)
- kreosit (förekommer vanligtvis vid grundsaneringar av gamla hus)
- avfall

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

8. Belastningsfaktorer och arbetsmetoder

Kräver
åtgärd OK

Fysisk belastning

- momentarbete
- manuella lyft & flytt
- bildskärmsarbete
- tillräckliga pauser i arbetet
rätt till korta avbrott vid långvarigt belastande arbeten
- temperaturförhållanden
> +28°C 10min paus/h
- ljudförhållanden (buller)
>85dB hörselskydd måste användas

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Psykosocial belastning

- arbetsgemenskap
- hantering av hot om våld
- trakasserier
- ensamarbete
- nattarbete (arbetstider mellan kl 23-06)
- arbetsrelaterad stress

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

9. Maskiner, apparatur och utrustning

- Verktygens allmänna skick
- manöverdon & nödstopp
- fasta skydd & säkerhetsanordningar
(säkerställ att verktygen är i funktionsdugligt skick, sågar utan säkerhetsskydd är olagliga att använda)

☐	☐
☐	☐
☐	☐

Inspektioner

- ibruktagande inspektioner (kranar, lyftredskap, ställningar)
- underhålls inspektioner (ex.vecko granskningar)

☐	☐
☐	☐

Personlig skyddsutrustning

- bruk (hjälm, hörselskydd, ögonskydd, varselkläder, skyddskor)
- skötsel (förse arbetstagarna med hel och användbar utrustning)
- lämplighet (pannlampa vid behov, säkerhetssäle vid risk för fall)

☐	☐
☐	☐
☐	☐

	Kräver åtgärd	OK
<p>Beredskap för första hjälp</p> <ul style="list-style-type: none"> - första hjälp utrustning skyltning+introduktion var utrustningen förvaras - utbildad personal 1 av 25 arbetstagare bör ha EA-1 utbildning 	☐ ☐	☐ ☐
<p>Brandsäkerhet</p> <ul style="list-style-type: none"> - släckningsutrustning minst 1st 6kg (27A 144BC) brandsläckare/300m² - nödutgångar hålls fria från material o.dyl. Märkning vid behov 	☐ ☐	☐ ☐
<p>Heta arbeten</p> <ul style="list-style-type: none"> - tillstånd utfärdning av heta arbets tillstånd kontrollera heta-arbeten kort, utrustning, arbetsmiljö 	☐ ☐	☐ ☐
<p>Arbetsplatsbelysning</p> <p>särskild uppmärksam med belysning vid förbindelseleder tillräcklig belysning = arbeten kan utföras på säkert sätt</p>	☐	☐
<p>El ledningar & anordningar</p> <p>skydda kablarna från slitage och särskilt vid körvägar för fordon häng upp i tak, på vägg, eller bunta ihop och dra längs väggens kanter</p>	☐	☐
<p>10. Introduktion/handledning på arbetsplats</p> <p>Introducera arbetsplatsen åt arbetstagare (utrustning,metoder o.dyl) handleda arbetstagare till säkra arbetsmetoder</p>	☐	☐

övrigt att beakta gällande arbetarskyddet för arbetsplatsen:

Checklista över skriftliga säkerhetsplaner för arbetarskyddet

Bilaga 4

Projekt: _____

Arbets nr: _____

Utförande: Inför varje ny arbetsplats utförs denna checklista som en del av arbetarskyddsverksamheten för att säkerställa att alla lagstadgade säkerhetsplaner utförs om det på arbetsplatsen utförs arbeten som kräver det. En eller flera ansvarspersoner utnämns att utföra de olika säkerhetsplanerna.

Om checklistan utförs i Microsoft Excel:

Klicka på de olika planerna och man hänvisas till lagen där man kan fördjupa sig i vad det står skrivet i lagen.

Utförande krävs

Huvudentreprenörens säkerhetsplaner i planeringskedjet:

1. Förhandsanmälan till arbetarskyddsmyndigheterna
2. skriftlig plan för byggarbetsplats området
3. Plan för arrangemanget på arbetsplatsen
4. Plan vid sprängnings, brytnings och schaktningsarbeten
5. Plan för jordgrundens bärlighet och stödkonstruktioner för schakt
6. Plan för elektrifiering och belysning under byggnadstiden
7. Plan för arbetsmetoderna
8. Plan för användning av maskiner och anordningar
9. Lyftarbetsplan
10. Fallskyddsplan
11. Användningsplan för arbetsställningar
12. Elementmonteringsplan
13. Formarbetsplan
14. Plan för eliminering av damm spridning
15. Plan åt förfarandet av arbetshygieniska mätningar
16. Rivningsplan
17. Plan för användning av personlig skyddsutrustning
18. Plan för åtgärder vid olycksfall och haverier
19. Plan vid heta arbeten

Ja	Nej	Ansvarsperson	OK
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐
☐	☐	_____	☐

Övrigt: _____

Utvecklingsprogram för arbetarskyddet

Bilaga 5

Korrigerings- och förbättringsåtgärder	Tidtabell	Ansvarig person	OK

Datum för revidering av programmet	Programinnehållet har behandlats av arbetsgivaren och arbetstagarna i samråd. Undertecknad svarar för att programmet fullföljs.
Datum	Arbetarskyddschefen/företagets VD.s underskrift